

Decernik

Leto V. (XII.), štev. 27

Maribor, sreda 4. februarja 1931

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri

Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409

Velja mesečno, prejetan v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:

Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13

Oglasi po tarifu

Oglase sprejema tudi oglasni oddelek »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Nova panevropska ekspanzija

Dogodki tekom zadnjih tednov so pokazali, da besede o pangermanski ekspanziji niso prazna fraza nacionalnih šovinistov, ampak golo dejstvo, in da pangermanizem nemške republike ni nič manjši in manj agresiven nego je bil svoječasi pod žezlom Hohenzolerncev. Nemška ataka na vzhodne poljske meje, večje zakrinkana s pritožbami pred Društvom narodov o poljskih nasiljih nad nemško manjšino in v zvezi s tem predhodni demonstrativni obhod vzhodne meje, ki ga je izvršil kancelar Brüning, sta v objektivni javnosti celega sveta vzbudila trdno prepričanje, da pomeni to novo etapo v nemški ekspanzivni politiki, v politiki republikansko zakrinkanega nemškega imperijalizma. Nemci nadaljujejo svojo akcijo, s katero hočejo prepričati evropsko diplomacijo o nemožnosti položaja nad baltsko obalo in o potrebi odstranitve poljskega koridora, prepričati o neresnici, da je vzhodno-prusko ozemlje po jeziku in narodnosti nemško. Naravno, da je pojačana nemška akcija zdramila Poljake k najodločnejšemu odporu proti nemški akciji, ki so ga pa poglobili tudi z znanstveno akcijo, katera naj dokaže lažnivost nemških trditev o vzhodni Pruski.

Nemška ekspanzivnost se izživlja na drugi strani v vedno jačji propagandi za ustvaritev Velike Nemčije s priključitvijo Avstrije v zvezo vse-nemške države. Tako bi meje Nemčije segle do Italije, Jugoslavije in Madžarske. Toda v zvezi s tem gre v Nemčiji tudi velika propaganda v smislu, kakor je le del te propagande opisan v našem včerajšnjem uvodniku. Torej ne samo revizija poljsko-nemških mej, ampak tudi revizija mej napram Jugoslaviji. V podkrepitev te akcije v Nemčiji naj služi pojačana aktivnost našega nemštva v dravski banovini, zlasti v Mariboru, Celju in drugod. Ta akcija gre celo tako daleč v svojih podrobnostih, da se skuša posluževati inozemskih nemških mladinskih pevskih zborov (glej slučaj dunaiskih Sängerknaben v Slov. Gradcu!). Ni dvoma, da je velik del našega, navidezno lojalnega nemštva neprestano v stikih z organizacijami v Avstriji in Nemčiji, ki na gori opisani način goje interese takozvanega »Auslandsdeutschtuma«.

Toda nemška ekspanzija gre še dalje. Iz Sovjetske Rusije prihajajo vesti, da je Nemčija tudi tam obnovila svoj predvojni »Drang nach Osten«. Enake vesti prihajajo iz Mandžurije in Kitajske. V Rusiji dela nešteto nemških inženirjev, tehnikov in strokovnjakov v industrijskih podjetjih. Na Kitajskem se zlasti občuti vpliv pojačanega nemškega elementa. Ta nemški »Drang nach Osten« ima tudi danes zopet značaj »kulturräuberstva«. V kulturno zao-stalih krajih si osvojajo Nemci svoje kulturne baze v obliki znamenitih za-

Mesto v razvalinah

STRAŠEN POTRES JE IZPREMENIL MESTO NAPIER V NOVI ZELANDIJI V OGROMEN KUP RAZVALIN. — NA STOTINE MRTVIH, NA TISOČE RANJENIH.

WELLINGTON, 4. februarja. Strašni potresni sunki v zalivu Hawke v Novi Zelandiji so popolnoma opustošili mesto Napier in je izpremenili v kup razvalin. Mesto je štel nekaj nad 17.000 prebivalcev. Vsi v luki nahajajoči se parniki so se morali umakniti na odprto morje. Škoda je ogromna.

Po najnovejših poročilih iz katastrofnega ozemlja se je po prvem srditem potresnem sunku dvignil v Hastingsu, 30 km od Napiera, kjer je bilo potresno središče, iz ruševih se poslopj ogromen oblak dima, ki je zavil vse mesto ter za dalj časa onemogočil vsak razgled. »Grand Hotel« je velik kup razvalin. Pri prvem sunku se je nagnila vsa sprednja stena in se zrušila na cesto, pri čemer je pokopala pod seboj veliko število ljudi. Pri zrušenju nekega drugega večnadstropnega poslopja je bilo zasutih 6 avto mobilov. V Napieru se je zrušilo tudi rimsko-katoliško semenišče. Pod razvalinami je našlo smrt več duhovnikov in gojencev, mnogi pa so bili ranjeni. Pri Warroiu se je sesul železniški predor. Delavci so se rešili, v kolikor niso bili ranjeni, skozi neko malo odprtino, ki je še ostala ob izhodu iz tunela. V Napieru so se v pristanišču dvignila morska tla

za 6 metrov, tako da niti male ladje ne morejo več pristajati.

K sreči pa potres ni zahteval toliko žrtev, kakor se je prvotno domnevalo, čeprav je število znatno. Prvotna poročila o 700 mrtvih so bila pretirana, pač pa se ceni število trupel na 150. Na tisoče ranjencev pa je našlo zatočišče po bolnicah v sosednih krajih, kjer potres ni bil tako hud. Vsa javna poslopja in večina privatnih hiš v okolici je izpremenjenih v pomožne bolnice. V Napieru divja še vedno silen požar, ki pa ga ni mogoče pogasiti, ker so vse gasilske zaloge v razvalinah. Vsak trenutek švigajo iz razvalin novi ognjeni zubli, ki uničijo še to, kar je ostalo. V Napier je prišlo danes več pomožnih ekspedicij. Nad 20.000 ljudi je brez strehe.

Snoči ob 20.50 so čutili v Napieru nov močan potresni sunek, ki je podrl tudi še zadnje hiše, ki so ostale po prvem sunku. Mesto je ponoči zašlo v temo, kar močno otežuje reševalna dela. Na več krajih so morali razvaline razstreliti z dinamitom, da so prišli do zasutih. V Hastingsu so našli dosedaj 40 trupel, dočim so jih v Napieru pokopali že nad 100. Pod razvalinami pa je še mnogo trupel, do katerih pa je težko priti, ker je treba poprej odstraniti ruševine.

Fašizem o evropski uniji

PONOVNI OSTRI IZPADI FAŠISTIČNIH VELJAKOV IN LISTOV PROTI FRANCIJI.

RIM, 3. jan. Že pred zadnjim zasedanjem Sveta Društva narodov in pripravljalne komisije za razorožitev ter komisije za evropsko unijo se je fašistični tisk naravnost cedil pacifizmu in tudi Mussolini sam je podal na splošno začudenje zelo pacifistične izjave. Londonski »Daily Telegraph« je že takrat izrekel dvome o pristnosti tega pacifizma, povdarjajoč, da Italija izpopolnjuje svojo vojno mornarico, očitno v nameri, da si zagotovi supremacijo v Sredozemskem morju. Londonski list odkrito povdarja, da se Italija z oboroževanjem na kopnem, na morju in v zraku pripravlja očitno na vojno. Fašistični listi so na te izjave londonskega lista ostro odgovorili, češ da je Italija miroljubna in da hočejo Angleži s svojimi očitki ubiti konkurenco italijanskih ladjedelnic.

Bivši italijanski minister za zunanje zadeve, sedaj član velikega fašističnega sveta, Schanzer, je napisal v reviji »Nuova Antologia« članek, v katerem se dotika problema razorožitve in evropske unije. Evropska unija bi naj z ekonomskega vidika transformirala Evropo v edinstveno tržišče. To pa je po njegovem mnenju za sedaj nemogoče. Težko udarjene bi bile pri tem države, ki imajo že

sicer razvito industrijo, vendar ne tako, da bi mogle konkurirati z močnimi industrijskimi državami. Evropska unija pa mora imeti za bazo tudi politično sodelovanje evropskih držav. Izgledi za takšno politično sodelovanje pa so zelo mali, ker so med raznimi narodi Evrope nepretrane trzanice in se nacionalizmi vedno bolj afiscirajo. Morda se bo — pravi Schanzer — na razorožitveni konferenci utrla pot za ustvarjanje evropske unije, toda treba je vprašanje razorožitve radikalno rešiti. Italijanska koncepcija v tem pogledu se krije s koncepcijo Nemčije, dočim je francoska teza nesprejemljiva. Nemčija ne more ostati razorožena poleg do zob oborožene Francije, Italija pa ne more stopiti v evropsko unijo, dokler bo Francija težila za vojaško premočjo v Evropi. Schanzer iz tega zaključuje, da je realizacija evropske unije še zelo daleč. Temu njegovemu mnenju se pridružuje ves fašistični tisk, ki vodi ostro kampanjo proti Franciji in govori o njenih hegemonističnih težnjah in namerah.

MADRID, 4. februarja. Dočim hripa v Madridu popušča, pa se v provinci vedno bolj razširja. Po uradnih poročilih je v zadnjih dveh tednih podleglo tej epidemiji najmanj 800 oseb.

Proces proti admiralu Buttlerju

NEW-YORK, 4. februarja. Proces proti konteradmiralu Buttlerju radi njegovih žaljivih izpadov proti Mussoliniju, se bo vršil 6. t. m. v Filadelfiji pred vojnim sodiščem in bo javen. Razpravi se pripisuje velik političen pomen, ker se je za admiralu zavzel tudi neki senator v kongresu in zavzema admiral vrh tega visoko družabno in vojaško pozicijo.

Hripa v Srbiji

BEOGRAD, 4. februarja. Epidemija hripe se razširja po vsej deželi. Na več krajih so morali zapreti šole, ker razsaja bolezen zlasti med učenci. Bolnice v Beogradu so prenapolnjene.

Umor v Nišu

NIŠ, 4. februarja. Pred hotelom »Palace« je lekarnar Aleksander Kuznečev, ruski emigrant, oddal na zdravnika dr. Stevana Mihajloviča več revolverjskih streliv. Zdravnik se je zgrudil takoj mrtve na tla. Lekarnar Kuznečev se je maščeval nad njim samo zato, ker zdravnik ni hotel več jemati zdravil v njegovi lekarni.

Proslava 20letnice gimnazijskih maturantov.

V Mariboru in bližnji okolici stanujoči tovariši se vabijo na kratek sestanek dne 5. t. m. ob 7. zvečer v Nabavljalno zadruho, Rotovski trg 2, da se pogovorimo radi proslave 20 letnice mature.

Nalezljive bolezni v Mariboru.

Iz najnovejšega izkaza mariborskega mestnega fizikata je razvidno, da se je tudi v Mariboru epidemija hripe že močno razpasla, čeprav gre povsod le za lažjo obolenost. Fizikatu je bilo namreč od 22. do 31. januarja prijavljenih 62 primerov obolenosti za hripa, več sto pa jih sploh ni prijavljenih.

Dva tika v kletki.

Sliskarski mojster R. Vergles je včeraj pop. pustil svoje kolo pred neko gostilno. Ko je stopil zopet iz gostilne, je videl, kako se je neki moški vsedel na njegovo kolo in jo odkuril. Na vogalu Vodnikovega trga in Vojašniške ulice ga je zagrabil in ga izročil stražniku. Na policiji so dognali, da je možakar že ponovno predkaznovani delavec Herman Burdian iz Gradiške in da ima na vesti tudi tatvino kolesa trg. potnika Mihe Grobina dne 5. dec. Izročil bo sodišču. — Iz Francije pa je pokukal te dni v domovino Jugoslavijo 39-letni Pavel Šimunjak, doma iz Vugrada pri Sv. Ivanu Zeleni. Ko se je radi listka za borzo dela zgledil na tukajšnji policiji, so tam izvohali, da Šimunjaka zasleduje že iz l. 1926 sodišče v Osijeku radi zločina tatvine. Na tozadevno vprašanje je osješko sodišče sporočilo, naj ga pošljejo »v dobrem spremstvu« tja v njegovo naročje, kar se bo tudi zgodilo.

Pri boleznih srca in poapnenju žil, nagnjenosti h krvavitvam in napadih kappi zasigurava »Franz Josefova« grenčica lahko izpraznjenje črevesa brez vsakega napora. Znanstvena opazovanja na kličnikah za boleznih krvnih cevi so izkazala, da služi »Franz Josefova« voda posebno dobro starejšim ljudem. »Franz Josefova« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

vodov, iz katerih nadovezujejo stike s prebivalstvom. Nemci trošijo v te svrhe ogromne vsote na Daljnem vzhodu. Tako je bila začetkom decembra v Harbinu otvorjena nemška gimnazija, ki nosi Hindenburgovo ime. Nemci imajo tam tudi že svoj otroški vrtec in svojo osnovno šolo. Nemci zlasti skušajo v to gimnazijo, v kateri

je učni jezik seveda nemški, pritegniti čim več ruske dece. V to svrhu so napravili znatne olajšave za sprejem ruske dece in specijalen ruski pripravniki tečaj. Enake gimnazije so že tudi v Šanghaju, Tientsinu, Hankou, Cikaifu, Pekingu in Mukdenu. Iste metode ekspanzije, kakor pred vojno, iste metode v ponemčevanju drugorodcev,

V Gašperčkovem kraljestvu

NEDELJSKE LUTKOVNE PREDSTAVE. — AGILNI ODSEK SOKOLA-MATICA. — DOBER OBISK. — VESELJE MLADINE. — VAŽNO VZGOJNO SREDSTVO.

Brez posebne reklame, tiho in skromno se zbira mladina v nedeljo popoldne v stari narodni trdnjavi v Narodnem domu. Samozavestno prihajajo dijaki nižjih in še celo višjih razredov, bolj skrivnostno pa dečki in deklice mestnih osnovnih šol. Najbolj tajinstveno polnijo dvorano mladi naši Cicibani z mamicami ali služkinjami. Tuintam sedi še tudi kak »papaček«, ki hote ali nehote zaide v to pravično kraljestvo Gašperčkovo.

Modre zavese skrivajo tisto veliko tajnost in droben zastor v sredini je žarišče strašne radovednosti cele dvorane, napolnjene do zadnjega kotička. Nestrpno čebljanje, razigranost in veselje na obrazih očitujejo, da je deca pravzaprav tu že docela udomačena. Saj pa letos ni še le prva sezona tega mladinskega sokolskega gledališča!

Br. Lavrenčič in Ipavc si že več let prizadevata, da s svojim zborom požrtvovalnih igralk in igralcev nudita mladini čim pestrejše predstave: čarovnice, razbojniki, hudobci, Pikec, stric Kofendež in poleg raznih drugih figur še neizogibni Gašperček — vsaka izmed teh figur predstavlja tip iz pravične otroške miselnosti.

Izkušnje kažejo, da je lutkovna pozornica učinkovito sredstvo mladinske vzgoje, kar priznavajo danes že vsi veliki narodi. V bratski Češkoslovaški n. pr. ni danes vasi brez lutkovne umetnosti bodisi v šoli, bodisi v družini, največ pa v sokolskih društvih.

Vsi vemo, da otroška duša živi najraje v večni in srečni domišljiji, da je vse tako, kakor si sama predstavlja.

To spoznanje je torej merilo za lutkovne predstave: ne vsakdanje realnosti, nego svojevrstne, otroku prirojena realnosti! Na odru hoče mladina videti nekaj pričaranega, nekaj nevsakdanjega. Neskončno kraljestvo sanj s svojimi dobrimi in hudobnimi junaki na otroka tako vpliva, da oseb dolgo ne more pozabiti, čeprav so nastopale v obliki neme lutke. Ako prireditelji znajo stvar obdati še z umetniškim okoljem ter z dovršenim jezikovnim predvajanjem, uspeh vsekakor nadkriljuje uspehe pravega gledališča.

Nema lutka — simbol mladosti se pa otroku tudi res prikupi kot prijatelj, ki si ga je zaželel v bujnem sanjenju. Le pogledimo otroka, ko se igra z lutko! Otroku razodeva v njej vso svojo dušo in svoje notranje čuvstvovanje: z lutko se raduje in žaluje, nad njo vpije in se jezi, ker pač vidi v njej objekt svojih sanj iz čarobnega pravičnega sveta.

Isto opazi gledalec v sokolskem lutkovnem gledališču: 2 uri v kraljestvu Gašperčkovem zadostuje in mladina je vesela in srečna... Stotera hvala prirediteljem!

Na žalost je lutkovna umetnost še skoraj neznana na deželi! Kako lepo in hvaležno polje za naše vzgojitelje-Sokole se odpira v tem pogledu!

Naj bi se Gašperček udomačil tudi povsod pri nas!

Mariborski in dnevni drobiž

NAŠIM NAROČNIKOM

Današnji številki smo priložili položnice. Vse naročnike, ki so za preteklo leto z naročnino še v zaostanku, prosimo, da dolžni znesek čimprej poravnajo, da jim bomo list lahko nemoteno še nadalje pošiljali.

Iz mestnega sveta.

Na včerajšnji seji mariborskega mestnega sveta so bila podeljena sledeča gradbena dovoljenja: Josipu Mareku za prizidavo kegljišča pri hiši Mlinska ulica 15; Antonu Macunu za zgradbo enonadstropne stanovanjske in trgovske hiše v Gosposki ul. 10; ISSK Mariboru za povečanje tenis igrišča in gradbo garderobe v Ljudskem vrtu; Kosu Ivanu za preureditev kegljišča v prekahevalnico.

Mariborska Glasbena Matica gre v Beograd.

Prihodnje dni popelje Glasbena Matica svoje gojence na ekskurzijo v Beograd ter bo tam na treh koncertih izvajala Dvočakovega »Mrtvaškega ženina«, ki ga je lani z velikim uspehom izvajala v Mariboru. Na pot gre 250 oseb, koncert pa se bo vršil pod protektoratom Nj. Vis. prestolonaslednika Petra. Ekskurzija bo trajala več dni. Podrobnosti še objavimo.

Zadnja pot Matije Peklarja.

Včeraj je bil v Sv. Jakobu v Slovgor. veličasten pogreb župana, posestnika in gostilničarja Matije Peklarja. Mož je bil po celih Slovenskih gorah in zlasti v Mariboru dobro poznan in spoštovan. Bil je tudi načelnik krainega šolskega sveta in velik prijatelj mladine in učiteljstva. Ob nedavni ustanovitvi Sokola v Sv. Jakobu je bil izvoljen za podstarsto. Njegov včerajšnji pogreb je pokazal, kako priljubljen je bil pokojnik. Iz domače in sosednjih župnij so se zvrnile mase naroda pred hišo žalosti, in nokopališče je bilo dobesedno natlačeno polno. Iz Maribora in od drugod je cela vrsta avtomobilov pripeljala zastopnike oblasti in uradov ter njegove znanke in prijatelje. Sprevod je vodil gosp. kanonik Čížek iz Jarenine, ki je ob odprtju grobu spregovoril pokojniku v slovo ganljive besede. Imenom šolske mladine se je poslovil od njega gosp. učitelj Cvetko, imenom učiteljstva g. upravitelj Vauda iz Sv. Marjete, imenom javnih funkcionarjev g. Žebot. Šolska mladina in pa učiteljski pevski zbor pod vodstvom g. učitelja Horvata sta zapela žalostinke. Pokojnik, ki je bil tudi edini gostilničar v Sv. Jakobu, ni imel otrok, in ker mu je tudi žena že umrla, je ostala njegova domačija sedaj prazna. Gospodarstvo je prevzel začasno njegov brat Domink, ki ima svoje posestvo. Bodi Matije Peklarju ohranjen lep spomin!

Nov kamenolom

si bo v smislu zadavnega sejnega sklepa od 1. t. m. dobavil mariborski sreski cestni odbor. Radi obsežnosti okoliš in ogromnih nalog za vzdržanje dobrih cest je kamenolom z dobrim materialom na vsak način nujen potreben, ker gramoz iz Drave in gramoznih jam nikakor ne odговarja našim preobremenjenim cestam. Cestni odbor se bo sporazumel z bansko upravo, da bo tehnično osobje poiskalo tak kamenolom na primerem mestu. Seveda bo potreben tudi še drobilec za gramoz.

Posoilo za zgradbo novih cest.

Novi sreski cestni odbor v Mariboru je v svoji prvi seji 1. t. m. sklenil, da bo nael po navodilih banske uprave posoilo za nove zgradbe: pohorskih cest v okrajih Maribor in Slov. Bistrica, ceste Pesnica—Sv. Lenart—Sv. Benedikt—Gornja Radgona, ceste Sv. Peter—Ložane, ceste Jelovec—Sv. Križ, ceste Pekre—Radvanje, ceste Slov. Bistrica—Opotnica itd.

Stolni dekanom

je namesto g. dr. Tomažiča, ki je postal pomožni škof, imenovan kanonik g. dr. Maks Vraber.

Ljudska univerza v Studenclh.

V četrtek, 5. t. m. ob 19 uri bo gosp. Robnik končal svoj ciklus »lovek na potu k cilju«.

Velika kavarna.

7. Balon-Reunion v Veliki kavarni.

KINO

Grafski:

Do vključno četrta: PAT in PATA-CHON! — 1000 besed nemško.

Petek, 6. t. m.: Velika premijera: GRETA GARBO!

v prvem zvočnem filmu!

Union:

Samo še danes, sredo: NJIH DVOJE!

Od četrta dalje: Charlota ANDER.

Žena v džungli . . .

Nemški govoreči film.

Predstave v obeh kinh ob delavnikih ob 17. 19. 21. uri: ob nedeljah in praznikih ob 15. 17. 19 in 21. uri
Predprodaja dnevno: od 10. do 12. ure na blagajni. XXVI

APOLO KINO

Soboto in nedeljo:

Prašuma v plamenih — Buck JONES
Rdeči jahač — Hoot GIBSON.

Studenška nedelja

in Svečnica sta potekali dokaj živahno. Že na predvečer, ko je bil »plačilni dan«, so se pomikale cele kolone Studenčanov na špeharski trg. Mestni avtobus je bil napito poln in mnogo ljudi je moralo peš v mesto in nazaj. Čudno, da mestno avtobusno podjetje take »konjunktore« ne izrabi z vsaj večjim vozom! — Razne veselice so bile dobro obiskane in so prišli prireditelji gasilci, gasilska godba (prejšnja »lovka godba«) in kotlarji povsem na svoj račun. Tudi v okolico se je podalo mnogo družin in to kljub slabemu vremenu. — V nedeljo zvečer se je raznesla vest, da je mladi B. hotel ubiti svoje starše. Orožniki so ga vtaknili v občinski zapor. O zadevi se vršijo poizvedbe. — Na Svečnico je pri pozni maši padla v nezavest neka deklica, ki so jo morali odnesti in ji nuditi prvo pomoč. — Kljub zimskemu času ima šolska mladina nalog, da se polnoštevilno zbira k cerkvenim opravilom, kjer dobro uro prezeba in ni čudo, če boleha in se celo zgrudi . . . Večina staršev prestrogega pritiska od strani duhovščine ne odobrava. — Agilni Pobrežani so na Svečnico gostovali v Sokolskem domu z »Zmešnjavo nad zmešnjavo«. Kljub dobri igri je bila prireditev le srednje obiskana. Ljudje pravijo, da reklame ni bilo dovolj in da marsikateri ljubitelj studenškega sokolskega odra za prireditev ni vedel. Navzoči so se izborno zabavali in prav gotovo je gostovanje poglobilo stike obeh okoliških kulturnih postojank. —

Skavit!

Danes, ob 5. bo predaval dr. Marintž na realki o prvi pomoči.

Najdeno.

Pred mestnim kopališčem je bila najdena damska torbica z denarijem. Kdor jo je zgubil, naj se zgasi pri blagajni mestnega kopališča. —

Sv. Martin pri Vurbergu.

Tukajšnji Sokol priredi v nedeljo, 8. tm. ob 3. pop v šoli igrokaz »Volkašin«. Vabljeni! Zdravo!

Perutninarški sestanek

se bo vršil danes zvečer ob 7. uri v restavraciji g. Birtiča pri mestni klavnic. Ob tej priliki bo poročal predsednik zadruge o poteku občnega zbora perutninarskega odseka kmetijske družbe, ki se je nedavno vršil v Celju, odbornik Pirnat pa o delovanju perutninarjev v sosednji savski banovini in o drugih važnih zadevah. Zadržniki in prijatelji kurjereje vljudno vabljeni.

Domači ples.

Jutri, v četrtek, domači ples pri Anderlu v Radvanju. Glej današnji inserat. Uduženje vpokojenih oficirjev in voj. uradnikov.

Dne 6. t. m. ob 9. dopoldne bo v stolnici sv. maša zadušnica v spomin pokojnih članov organizacije. Odbor prostotariše, da se udeleže maše polnoštevilno. — Žunkovič, predsednik. —

Mariborsko gledališče

REPERTOAR:

Sreda, 4. februaria. Zaprto.

Četrtek, 5. februaria ob 20. uri »Ljubimec« ab. C. Kuponi.

Ptujsko gledališče.

Ponedeljek, 9. februaria ob 20. uri »Ciganska ljubezen«. Gostovanje mariborskega gledališča.

Iz gledališča. V četrtek, 5. t. m. se bo ponovila Shawova duhovita komedija iz družabnega življenja »Ljubimec«, ki je pri premijeri dosegla priznan uspeh. Ab. C. Kuponi. — V kratkem bo premijera priljubljene romantične Leharjeve opere »Ciganska ljubezen«, ki se odlikuje po temperamentni muziki in živahnem dejanju.

„Ogenj“

V četrtek 5. t. m. ob 20. uri se bo vršil v hotelu »Pri zamorcu« sestanek pristavov sežiganja mrličev v modernih krematorijih. Namen sestanka je, da se ustanovi v Mariboru samostojna sekcija društva »Ogenj« v Beogradu in da se omogoči tako društvenim članom in njihovim sivojem, da se upepele njihova trupla v krematoriju oziroma, da se zgradi za Slovenijo lasten krematorij. K sestanku so povabljeni vsi prijatelji gibanja pa tudi vsi nasprotniki, ki žeke stvarno uveljaviti svoje pomisleke.

Sežiganje mrličev v krematorijih je izključno kulturno vprašanje, ki nima s političnimi, strankarskimi ali konfesionalnimi vprašanji ničesar skupnega. Zato tudi pristavi sežiganja svojega prepričanja nikomur ne vsiljujejo. Njihov edini cilj je priznanje fakultativnega sežiganja t. j. da se omogoči pristavem pogreb, ki odgovarja njihovemu prepričanju. Ta način pogreba se vedno bolj širi. V Nemčiji je sedaj nad 100 krematorijev, kjer je bilo od l. 1878 dalje upepeljenih nad 500.000 trupel. V Severni Ameriki je 109 krematorijev. Upepeljenih je bilo v zadnjih 8 letih nad 100.000 mrličev. V Švici, ki šteje 20 krematorijev, prevladuje sežiganje, ker je bilo l. 1929 upepeljenih 1925 oseb več kakor pokopanih. V ostalih državah je krematorijev: v Italiji 27, na Čehoslovaškem 8, v Angliji 20. Številni so krematoriji tudi v Avstriji 7 (v Gradcu se zgradi v kratkem), na Danskem, Norveškem, Švedskem, v Franciji, v Avstraliji, v južni Afriki itd. Na Japonskem so pokopavanja redke izjeme. Tudi v naši državi je gibanje zelo razširjeno. V krat-

kem dobi Beograd prvi krematorij v naši domovini. Temu vzgledu bosta v doglednem času sledila Zagreb in Novi Sad.

Sežiganje v krematorijih odgovarja pieteti, ki smo jo dolžni telesnim ostankom svojih dragih kakor tudi zahtevam higijene. Trditelj, da nasprotuje sežiganje načelom krščanstva, so neosnovane, ker sv. pismo nikjer ne prepoveduje sežiganja, temveč (v stari zavezi) celo večkrat omenja kot božjo odredbo.

»Prah si in v prah se povrneš ta zakon velja za vsakega zemljana. Ta zakon se izpolni v zemlji šele tekom mnogih let na ogaben način. Na 1000 stop. razbeljeni zrak pa izpolni ta zakon tekom 1—2 ur in izključuje vsako onečaščenje ali zlorabo telesnih ostankov pokojnih. Pričakovati je, da se bo ta način pogreba tudi v naši ožji domovini kmalu udomačil.

Akademija pomladka Jadranske straže.

Ponedeljske akademije, ki se je vršila v Narodnem domu, so se udeležili predstavniki naših vojaških in civilnih oblasti, mariborsko občinstvo in posebno v velikem številu dijaštvo. Program so izvajale glasbene korporacije naših srednjih šol, pod vodstvom njihovih profesorjev in zbor inž. podoficirske šole pod vodstvom agilnega dirigenta g. Amidžica. Pevski pevski spored je bil vezan trdi z lepimi deklamacijami, rajalnimi nastopi in violinskimi solom. Gdč. Ornikova (učenka g. prof. Šlajsa) je pokazala s krasno izvedenim Adagiom iz Beriotovega IX. koncerta in Weniavskega mazurke, da razpolaga že s solidnim glasom in krasnim talentom. Celoten program je bil podan brezhibno in je nudil skoro že umetniški užitek. Na vsak način je bila včerajšnja akademija zopet dokaz, s kako vnemo se goji glasba na vseh naših srednješolskih zavodih in pri našem vojaštvu. Lepo uspelo akademijo je zaključil zbor real. gimn. z državno himno. K. P.

Sreda četrtek
??? Quadratus ???
Velika kavarna

Pevsko in glasbeno društvo »Grafika« v Mariboru

priredi dne 7. t. m. v gostilniških prostorih g. Špureja (v dvorani kina) v Studenclh veseli karnevalski večer. Začetek ob 20. uri. Vstop prost. Maske dobrodošle.

O malih umetnikih

ALI NAJ SE POSEBNO TALENTIRANO DECO ŽE TAKOJ POPELJE V SVET?

V Berlinu je te dni zadivljala publiko mali goslač Jehudi Menuhin, izvajajoč dela Mozarta, Schuberta, Moskovskega, Rimski-Korzakova in Paganinija. Vsi, ki jih zanima taka čudovitost, se vprašujejo, bo-li ta malček zasijal kot meteor na umetniškem nebu, da zopet z njega zgine, kar se pogosto zgodi, ali pa se bo razvil v zrelega umetnika. Usoda take dece je često prežalostna. V mladosti se priuče na slavo in bogastvo, v poznejših letih pa izgube eno in drugo in živijo v bednem položaju. Razumljivo je torej vprašanje, ali naj se umetniško nadarjena deca sploh predstavi veliki publik. Ne bi bilo boljše počakati, dokler se tako deca ne razvije do zrelega umetnika in ga šele takrat pustiti pred javnost? S tem bi bilo prihranjeno marsikatero razočaranje in mnog napor in normalnejše bi se otrok razvil, ker bi ostal delj časa v svojem — otroškem svetu. Je li upravičeno, siliti deca v nežnih letih k delu, na naporno potovanje samo zato, da bi postalo že v mladosti slavno, mogoče pa tudi zato, da pripravi svoji rodbini boljše življenje? Kaka so sploh to bitja, ti čudoviti otroci? V kakem odnosu so do svojega umetniškega stvarjanja, radi katerega se jim svet divi? Kako je njih razmerje napram okolici, v kateri živijo in kako na njih deluje? Ta vprašanja prihajajo nehote in moramo iskati odgovor na njih, če hočemo razumeti umetniški nadarjena mala bitja.

Veliko zaslug ima docentka univerze v Brnu dr. Frančiška Baumgarten, ki je poskušala proučiti psiho takih malih umetnikov baš s tega človeškega stališča. V knjigi »Die Wunderkinder« opisuje petorico malih glasbenikov od 6. do 14. leta, eno sedemletno plesalko, desetletno slikarico, osemletnega igralca šaha in sedemletnega otroka, ki je daljal radi svoje velike topografske nadarjenosti upanje, da bo postal velik geograf. Točno je opazovala to deca, se z njimi razgovarjala in si zapisovala pogovore, predvsem pa je poskušala ugotoviti s pomočjo znanih metod praktične psihologije stopnje njihove inteligence. Na ta način je podala avtorica živ psihološki profil teh malih umetnikov. Po

njenem mnenju so vsa ta majhna bitja izraziti individui večinoma vesele narave, zelo željna, pokazati svoj talent. Poleg tega so ta deca tudi duševno zelo razvita in polna čuta odgovornosti. Dobro vedo, da prinaša njih delovanje materijalne koristi in, ker so redno izšli iz skromnih razmer, jim je jasno, kaj značijo za svojo rodbino. To jih napravi zelo zgodaj zrele in vnese neko resno noto v njihovo, sicer vedro detinjsko bitje. Okolica deluje zelo močno na njih. Roditelji gledajo na njih kot na odrasla bitja, pripisujejo jim posebno važnost, deca pa postane baš radi tega prezgodaj resna. Svojim roditeljem so ti mladi umetniki udani, navezani in podložni. Po vsej priliki zato, ker občutijo, da bi ne mogli doseči slave umetnika brez njihovega izkustva. Roditelji take dece navadno zanemarijajo vzgojo ostalih otrok. Zanimajo jih samo interesi teh talentiranih. Vse to opazi deca z neobičajno nadarjenostjo in jim izkazuje hvaležnost. Dr. Frančiška Baumgarten je opazila, da se vsi ti otroci veselijo nastopa pred javnostjo. Takozvane treme ne poznajo.

Mogoče imajo prav oni, ki trdijo, da se mora vsak talent izživeti in da dobi s tem, ko žanje priznanje, novo voljo... Pri tem pa ne smemo pozabiti, da odobravanje mase ne daje samo nove inspiracije, nego tudi na popolnoma banalen način razvija sposobnosti. Razen tega spoznajo otroci, ki javno nastopajo, že zgodaj negativne strani javnega življenja, zavist svojih tovarišev in druge slabe strani družbe. Tako izkustvo seveda ne more povoljno delovati na harmonični razvoj otroške duše. Tako so podvrženi umetniški otroci mnogim utisom, ki — ne da bi jih pokvarili — morejo nepovoljno na njih učinkovati. Radi tega še ostane vedno odkrito vprašanje, jeli potrebno seznaniti tako deca v njihovi prvi mladosti s svetom in svet z njo. Redki so slučaji, kjer imajo taka deca toliko inteligentne roditelje, ki bi jo znali v vsakem slučaju očuvati slabih vplivov njih okolice in njih umetniška nagnenja usmeriti na pravi tir.

nimivo je, da so že takrat kandidati političnih strank pritegovali pristaše z obljubami, ki so — kakor dandanes — ostale na plakatih.

Pozornost vzbujajo tudi reklamne slike raznih trgovin. Na eni izmed njih je videti debelo matrono, kako prodaja suhemu mladeniču copate (calcei), pred trgovino pa so stale telege, kakoršne vidimo danes pred trgovinami napuljskih producentov makaronov. Povsod je najti »božji blagoslov«, na katerem je naslikan bog trgovine Merkur, s polno mošnjo.

Še v tem letu bo izkopana najvažnejša stavba v Pompejih — Venerin hram.

V zadnjem času je našel ravnatelj arheoloških izkopavanj profesor Amedé Majuri starinsko blago, ki nadkričuje vse, kar je dala dosedaj pompejska zemlja. V Menandrovi hiši je našel Majuri srebrni zaklad, ki sestoji iz 150 popolnoma ohranjenih in z izvanredno umetniško fineso izdelanih predmetov. Med njimi je veliko število srebrnih krožnikov in posode razne velikosti in oblike, nadalje so srebrne žlice, kupe in kozarci, ki so ukusno gravirani. Najdeni so zlati prstani, uhani in rokavice, vse okrašeno z dragimi kamni in biseri. V »vili skrivnosti« je najdena ogromna zakladnica cesarice Livije, ki pa je dosedaj še niso mogli popolnoma odkopati.

Sedemdesetletnico

slavi te dni Nahum Sokolov, predsednik izvršilnega odbora cionistične svetovne organizacije, mogočni voditelj svetovnega židovstva. Sokolov je visokoučen mož, sijajen govornik in diplomat, propagandist in posredovalec. Spisal je nešteto časopisnih člankov in celo vrsto knjig v raznih jezikih. On je tudi ustanovitelj modernega židovskega novinarstva, ki naravno služi cionistični ideji.

Sokolstvo

Smuška tekma mariborske sokolske župe

bo v nedeljo 8. februarja s startom in ciljem na Pesku. Tekmujejo člani na 10 km in naraščaj na 5 km progi. Ker je koča na Pesku zasedena, bo prenočišče za tekmovalce in funkcionarje v koči na Klopnem vrhu, kjer se bo tudi žrebalo. Odhod na Pesek bo v nedeljo zjutraj ter bo štart ob 11. uri. Pravico tekmovanja imajo le člani in naraščaj SKJ. Odhodi iz Maribora bodo v skupinah ob 13.18, 17 in ob 18.40 do Fale.

Občni zbor Sokola v Slivnici.

Ob ogromni udeležbi se je vršila 1. febr. ustanovitev samostojnega sokolskega društva v Slivnici pri Mariboru, kateri sta prisostvovala tudi sreski načelnik dr. Hacin in župni delegat br. dr. Irgolič. Župna uprava je imela sledeči odbor: starosta br. Klasinc Franc, podstarosta br. Novačan Stefan, načelnik br. Magdalenc Ivo, načelnica s. Vera Čiček-ova, tajnik in prosvetar br. Čiček Franjo, blagajničarka s. Štefica Breznik, odborniki: br. Klajnšek Anton, Primec Filip, Kašpar Franc, Skodlič Jože, Širovnik Anton in s. Zofka Klemenčičeva, revizorji: br. Pišek Franc, Kolman Jože in Breznik Matija. Snuje se sokolska godba na pihala, telovadi se v šestih oddelkih. Dne 7., 14. in 21. februarja se bodo vršila obvezna predavanja za vse članstvo. Predaval bo br. Čiček o sokolski ideji, o sokolski organizaciji in o sokolskem vitežkem življenju. Po občnem zboru se je vršila zabavna prireditve Streljačke družine Hotinjavas v Slivnici, katere člani so večinoma vsi tukajšnji Sokoli (ice). Prireditve se je udeležilo tudi lepo število Mariborčanov, med njimi pukovnik br. Putnikovič.

Odborova seja Sokolskega društva Maribor matica

bo jutri 5. tm. ob 20. v društveni sobi. Zdravo! — Starosta.

Zunanja trgovina Jugoslavije v l. 1930

Generalna direkcija carin je privkar izdala statistiko našega izvoza in uvoza v l. 1930. Izvozili smo 4.7 milijonov ton v vrednosti 6.8 milijard dinarjev. Uvozili pa 1.6 milijonov ton v vrednosti 6.98 milijard dinarjev. Tako je torej bila naša zunanja trgovina v l. 1930 pasivna za 180 milijonov dinarjev, dočim je bila v l. 1929 aktivna za 320 milijonov dinarjev. Izvoz je napram l. 1929 padel za skoro 600.000 ton ali 11.2% ter za 1.14 milijard dinarjev ali 14.4%. Uvoz pa je padel samo za krog 158.000 ton ali 9.45%, odnosno za 634.6 milijonov dinarjev ali 8.36%. Padel je izvoz žita, nekoliko boljše se je držal izvoz kornu, padel je izvoz lesa in drv (krog 9200 vagonov za krog 61 milijonov Din). Goveje živine je šlo 7861 glav za 19.3 mil. dinarjev, svinj 27.122 za 29.8 mil. dinarjev, svezega mesa 358 vagonov za 50.5 mil. Din, perutnine 101 vagon za 13.6 mil. dinarjev, drobnice 66.283 kosov za 13.25 mil. dinarjev, jajc 100.5 milijonov za 19.9 mil. dinarjev, suhih sliv 170 vagonov za krog 10 mil. dinarjev itd. V uvozu so najbolj zastopane tekstilije, železo in železno blago, premog, mineralna olja in kože.

3685 novih hiš

so od l. 1919 do konca l. 1930 zgradili v Beogradu. Te hiše reprezentirajo vrednost 2,379,099,424 Din. Tu pa niso vštete stavbe, ki ste jih zgradili država in občina. Ako prištejemo še te, jih je nad 4000 v vrednosti nad 3 milijarde dinarjev.

Srbščina v rumunskih gimnazijah.

Rumunska vlada je odredila, da se na gimnazijah »Sv. Sava« in »Kantimir« v Bukarešti uvede srbščina kot učni predmet. Za profesorja je imenovan bivši generalni konzul Dobrivoje Svilokosić.

»Miss Rusija«.

Pariški listi javljajo, da je razsodišče lista »La Russie Illustre« izbralo gđco Marino Šaljapino, 18letno hčerko slavnega ruskega pevc Šaljapina, za »miss Rusijo«.

Sport

Skupinski tek za Streharjev pokal.

Zimskosportni odsek SPD Maribor priredi dne 15. februarja skupinski tek za prehodni Streharjev pokal. Vsaka skupina sestoji iz treh smučarjev istega kluba, ki morajo biti verificirani pri JZSS. Tekmuje se po pravilih JZSS. Start dne 15. tm. ob pol 8. zjutraj pri koči na Klopnem vrhu, cilj pri Mariborski koči. Razglasitev proge in žrebanje vrstnega reda posameznih skupin bo na predvečer pri Klopnem vrhu. Prijavnina za skupino Din 20. Prijave sprejema do 14. t. m. dopoldne g. Bureš v Vetrinjski ulici, poznejše prijave proti dvojni prijavnini. — Vodstvo tekme: Predsednik in starter pri Klopnem vrhu: inž. Rungaldier Ervin, tehnični vodja: prof. Silc Joško, časomerilec in zapisnikar pri Klopnem vrhu: Bureš Medo, časomerilca na cilju: dr. Bergoč Joško in Gajšek Dore, zapisnikar na cilju: Cingerli Ljubica, sodnik in zdravnik: dr. Sekula Jože, nadzornik proge: Drofenik Herbert.

Patrulja, ki doseže najboljši čas, si pribori v prehodno posest srebrni prehodni pokal Lojza Streharja, lastnika kavarne »Astoria« v Mariboru. Oni klub, čegar patrolja si pribori pokal trikrat zaporedoma, ali petkrat v presledkih, postane trajni lastnik pokala. Drugo in tretje plasirane skupine prejmejo diplome. — Vsak tekmovalac mora imeti nahrbtnik in obremenitev cca 5 kg. Objava doseženih rezultatov se bo vršila pri Mariborski koči, oficijelna predaja pokala v Grajski kleti v Mariboru. Čas oficijelne predaje se sporazumno določi. Pokal bo razstavljen v trgovini Kovačič Ivan v Slovenski ulici.

Po končanem skupinskem teku se bo vršila šaljiva štafetna tekma na 3 km s 5 predajami. Vsaka štafeta sestoji iz 5 članov, ki jih določi žreb. Pravico tekmovalja imajo vsi smučarji in smučarke vseh starosti in vseh klubov, neglede na to, ali so verificirani. Start pol ure po končanem skupinskem teku pri Mariborski koči. Cilj istotam. Rok prijave do začetka tekme, prijavnina Din 5 za osebo. Objava rezultatov in razdelitev nagrad pri Mariborski koči. Prve tri štafete dobijo »praktična« darila.

Smuško tekmo za klubsko prvenstvo

priredi športni klub »Železničar«, Maribor, dne 8. t. m. pri Ruški koči. Udeležba dovoljena tudi članom drugih klubov, toda izven konkurence. Proga za seniorje 18 km, za juniorje 10 km. Darila prejmejo prvo, drugo in tretje placirani senior in junior v konkurenci, ter prvoplacirani senior in junior izven konkurence. Tekmujejo lahko samo pri JZSS verificirani člani z verifikacijsko legitimacijo. Prijave se sprejemajo v trgovini Humanik, Gosposka ul. 17, do 6. t. m. zvečer. Izjemoma tudi v soboto zvečer v Ruški koči. Prijavnina znaša 10 Din. Žrebanje bo v soboto ob 9. zvečer v Ruški koči. Start je v nedeljo ob 9. dopoldne. Razglasitev rezultatov in razdelitev daril v Ruški koči po tekmi.

Zimsko-sportni odsek SPD Maribor

priredi v nedeljo dne 8. februarja krmarsko vožnjo iz Klopnega vrha, čez Roglo, Planinko, Jezerski vrh v Ribnico. Zbirališče dne 7. t. m. zvečer na Klopnem vrhu. Krmarja: g. Bezljaj in Majer. Ker pokriva Pohorje suh pršič, vabimo vse smučarje, da se udeležijo v čim večjem številu.

Smučarji-tekmovalci,

člani zimskosportnega odbora SPD Maribor, ki se nameravajo udeležiti skupinske tekme dne 15. t. m. na Pohorju, naj se do 10. februarja javijo v trgovini g. Bureša radi sestave skupin.

Mariborski zimskosportni podsavez, službeno.

Seja upravnega odbora se vrši v četrtek ob 20. uri v hotelu »Orel«. Tajnik

Svetovno prvenstvo v hokeju na ledu.

V Krynici na Poljskem so se v nedeljo pričele tekme za svetovno prvenstvo v hokeju na ledu. Dosedanji rezultati so naslednji: Kanada:Francija 9:0; Anglija: Avstrija 1:0; Češkoslovaška:Madžarska 4:1; Kanada:Rumunija 15:0; Švedska: Avstrija 3:1 in Češkoslovaška:Poljska 4:1.

M. Zevacco

V senci jezuita

Zgodovinski roman.

58

Z osuplostjo je poslušal Manfred te besede, in srce mu je trepetalo od smelosti. In ob mojstrovih besedah se je dvignila v njegovi duši zarja pojavov, blestečih se v oddaljeni svobodi.

»Čuvajte se, mojster!« je zamrmral.

»Poslušaj, sinko. Ignacij De Lojola je izboren despot. On sanjari samo, kako bi objel svet s svojimi močnimi rokami. Calvin je despot-upornik. Tudi on hoče postati samodržec. Z borbo teh dveh mož se začne nemara dolga borba narodov in kdo ve, kateri vsek bo videl njen konec! Kdo ve, ali ne bo čez petsto let še vedno naslednikov Lojolovih, ki bodo grozili z grmado in žvepleno srjaco vsakomur, kdor ne bo molil njihovega Boga, to je, njihovega trinoštva! Kdo ve, če ne bo naslednikov Kalvinovih, ki bodo oznanjevali način češčenja istega Boga, način, ki bo rodil ravno tako krvoprelitje! Jaz pa pravim: O znanost, kako daljna si še človeškemu umu! O resnica, o luč! Kako počasna je tvoja pot! Toda koliko tolažbe donaja tvoje zmagoslavje, najsi se nam zdi še tako oddaljeno, samotnemu mislecu!«

To reki se je Rable nenadoma sklonil, pobral steklenico s častljivim prahom, in jo pomolil Manfredu:

»Vzemi še tole!«

Nato je povzel:

»Pred dvema dnevi me je posetil častljivci nacija De Lojola. Rekel mi je, da je prišel pozdravit v moji osebi enega najslavnejših modrijanov vse Evrope. Poprosil sem ga, da naj me počasti pri moji skromni mizi; sprejel je povabilo, a s pogojem, da nibče ne izve! Ali razumeš? On hoče, da bi me mogel ovaditi nekega dne, ne da bi mu bilo treba zardeti, češ, da hoče umoriti svojega gostitelja! Calvin mi je prišel včeraj povedat, da bi me silno rad izpreobrnil k svoji nanovo odkriti resnici, to je k novi metodi, kako moliti Oremus. Tudi on je sprejel vabilo na obed, in tudi on me je prosil, naj zamolčim njegovo ime! Saj ti pravim, to sta dve sovi, ki ne moreta živeti, ne da bi se skrivali.«

Rableja je prekinilo drdranje kočije, ki se je ustavila pred vrtnimi vrati.

Naglo je zapustil klet in šel naproti kavalirju visokostne zunanosti, visokomerne obličja in ognjevitih črnih oči, ki se mu je približal, govoreč s pretečo ironijo:

»Pozdrav mojstru Alkofribi, knezu znanosti.«

Rable se je poklonil in odgovoril:

»Kaj premore moja uboga znanost spričo krepke vere, ki vas navdušuje, gospod.«

»Senior De la Krus.« ga je prekinil Lojola živahno.

»Vera seniorja De la Krus.« je povzel Rable smehljaje, »presega daleč znanost Alkofribe.«

»Vere torej nimate, mojster?« je vzkliknil Rable.

»Toda jaz nisem drugega kakor človek — samo člo-

vek — a vi ste svetnik.«

Tisti hip se je ustavila pred hišo druga kočija.

Izstopil je drugi gost.

Njegovo lice je bilo blede in žolčno, suh je bil kakor kostnjak; a njegove oči, ki so žarele z neznosnim bleskom, so se zdele sredi mrliškega obraza kakor dvoje mogočnih svetilnikov, gorečih v noči.

Ta mož je bil Calvin.

Videl je, da Rable ni sam; in naglo je pozdravil s svojim ledenim glasom:

»Rogerij de Bur, plemič iz Pikardije, pozdravlja mojstra Rableja in družbo, ki ga obdaja.«

Rable pa je prijel obadva za roke, Kalvina za eno in Lojola za drugo, rekoč:

»Radoval se bom do konca svojih dni, da mi je bilo dodeljeno videti s svojimi lastnimi očmi čudo nad vsemi čudesi; seniorja De la Krus in gospoda Rogerija De Bur kot gosta moje hiše.«

Nato se je obrnil k Manfredu in dodal:

»In tale, draga gosta, je eden mojih najdražjih učencev; gospod Ivan Požeruh.«

»Samo v šali me imenuje mojster s tem imenom,« je rekel Manfred. »Saj dovolite, senior, da obdržim svoje pravo ime zase. Gotovo veste, sami najbolje, kako potrebna je včasih človeku krinka na obrazu.«

Lojola je srepo pogledal mladega moža, ki ga je bil nagovoril s tako smelo in izzivajočo predrznostjo.

»Spoštovanje izginja izmed ljudi,« je mislil sam pri sebi. »Če se ljudje navadijo, ne več spoštovati ti stega, kar je treba spoštovati, kako jih bomo potem vodili? Oh, čas je, da pade na človeštvo železna roka. Čas je, da se najdejo silni možgani, ki obnove pokorščino človeških vestí!«

Med tem so bili vstopili v obednico in posedli okrog mize, kamor je bila Jerica, tresoča se slovesne ganjenosti, pravkar postavila svojo slavno omeleto...

In že je bil Rable nalil kozarce.

Dvignil je svojega, da se je zalesketal tekoči rubin, dvignil ga do višine svojih oči, ki so se napolnile v tem trenutku s čudovito nežnostjo, ter izpregovoril:

»Vam senior De la Krus, sloveča luč, svetiljka Španjolske, vam, gospod Rogerij De Bur, mojster bogoslovnihi ved, in tebi predragi moj Ivan — vam vsem napijam v svoji duši in svoji vesti, želeč iz dna srca, da bi se naselil v vaših prsih mir in ljubezen do ljudi... bratov vaših... bratov naših...«

V dušku je izpraznil svojo čašo in mlasknil veselo z jezikom.

Manfred ga je posnemal z nekakšnim gnevom in si nalil takoj novo čašo ter jo izpraznil istotako do zadnje kaplje.

Lojola in Calvin sta si bila jedva omočila ustnice do roba svojih kozarcev.

Opazovala sta drug drugega.

Že v prvem trenutku sta se bila ostro spogledala. In sleherni izmed njiju je začutil, da mu je drugi

strašen sovražnik.

»Torej,« je dejal Lojola, gledaje srepo moža, ki se je imenoval Rogerij De Bur, »gospod se bavi z bogoslovnimi vedami?«

»Ali mar ni bogoslovje veda vseh ved? Spoznava-

ti pravega Boga in pravi način njegovega češčenja, ali ni to namen človeka?«

»Saj nas uči Rim, kako moramo častiti Jezusa in sveto Devico,« je rekel Lojola z zvonkim glasom, ki je trepetal bojažljivosti.

Kalvin se je uščetil v tenke ustnice in odgovoril redko:

»Resnica je v Rimu, a je tudi zunaj Rima.«

»To je pravo pravcato krivoverstvo! Torej smo že tako daleč, da taje posvečeno avtoriteto učiteljev vere! Čuvajte se, gospod, da ne zagazite v kako gorostasno zmoto in da se ne vdaste novim idejam. Spomnite se svetega Avgušтина, ki je hotel prodreti svetim skrivnostim do dna. Kaj se je zgodilo svetemu Avguštinu? Ko je hodil nekega dne po peščenem morskem bregu, zagleda otročička. Otročiček je bil izgrebel v pesku jamico; s školjko je zajemal morsko vodo in jo izlival v svojo jamico... »Kaj delaš?« ga vpraša svetnik. »Vso morsko vodo hočem spraviti tu noter!« odgovori dete. In ko se sveti Avguštin nasmehne, ga pouči angel — zakaj dete je bilo angel, poslan iz neba! »Laglje spravim jaz ves ocean v to malo jamico, kakor zapopadeš ti skrivnosti božje...« To rekiš je izginil.

Kalvin je skomizgnil z ramami.

»Bog nam je dal analitičnega duha...«

»Rajši recite, da satan!...«

»Bog je dodelil človeku, da mora proučevati in razjasnjevati svojo vero...«

»Človek mora verovati!« je vzkliknil Lojola srdito.

»Gorje mu, kdor ne veruje! Gorje mu, kdor izkuša razumeti! Hitite v Rim, gospod! In vrzite se pred vzvišenega poveljarja vsega krščanstva...«

»Saj ni treba iti tako daleč,« se je odrezal Calvin z zamolklim glasom, »da spozna človek nepoštenost kardinalov, podkupljivost škofov in vso gnilobo starega krščanskega sveta!«

Lojola je prebledel in se ozrl bliskoma na Rableja, ki je mirno rekel Manfredu:

»Preveč piješ tega starega Burgundca, sinko moj. Vzemi to le kurjo perotnico in zalij jo z vedeževalkino kapljico...«

Lojolov pogled se je vrnil h Kalvinu.

Nehote je položil roko na meč, ki ga je nosil ob strani; menih je izginil v njem, ostal je samo bivši paž kastiljskega kralja, vitez, ki je obležal nekoč kakor mrtev na pampelunskem bojišču.

»To je krivoverstvo in razkolništvo!« je vzkliknil.

»To je reforma!« je rekel Calvin s svojim ostrim glasom.

»To je sovražnik Cerkve! Toda ukrotiti ga bomo z božjo pomočjo!«

»Resnica bo premagala zmoto, kadar očistimo cerkev!«

»Rim je božji, gospod!«

»Rim je v razvalinah!« je odgovoril Kalvinov go-reči glas.

»Preden se poruši Rim, nam bo dal še vzvod, da dvignemo svet iz njegovih tečajev!«

»In kaj bo vaš vzvod, ako se dokaže, da je vera izumrla?«

»Strah!« je odgovoril Lojola.

Stanovanje z velikim vrtom

oddam takoj maonjši družini. Vprašati v četrtek od 14. do 15. ure v Delavski ulici 28. 317

Radio telefonken,

baterijski akumulator in zvočnik ceneno naprodaj. Studenci, Slomškova ulica 21. 316

Prodajalco,

eventuelno šiviljo sprejemem. Naslov v apravi lista. 318

Tri pisalne stroje

Adler, Courier in Mignon ceneno na prodaj. Pojasnila pri Ivanu Kovačiču, Maribor, Koroška c. 10. 319

Kupim takoj in plačam v gotovini

šivalni stroj, gramofon, žensko kolo, obleke in sploh razno pohištvo. Pismene ponudbe na M. Makor, Studenci, Aleksandrova cesta 1. 320

Razglas.

P VI 269/15

Dne 19. 2. 1931 ob 8. uri se vrši na licu mesta v Bistrici pri Limbušu št. 16 licitacijska oddaja v najem oziroma zakup nepremičnine nedl. Fras Pavle vl. št. 58 k. o. Bistrica-Radvanje, to je mutni mlin na Bistriškem potoku, hiša v Bistrici št. 16, gospodarsko poslopje, pritikline, pripadajoče zemljiške parcele za dobo od 1. 4. 1931 do 15. 6. 1936. Nepremičnine razkaže doslej reflektantom varuh Kofler Jožef, mlinar v Bistrici. Drazbeni pogoji se lahko vpogledajo pri podpisnem sodišču v sobi št. 6 ob uradnih urah. Ponudbe se lahko stavijo tudi pismeno. Sodišče pa si pridržuje pravico izbire ponudnikov brez ozira na najvišji ponudek. — Okrajno sodišče v Mariboru, odd. VI. dne 5. januarja 1931. 324

Oddam takoj

prazno boljšo sobo. Koroška c. 41. 323

Elektroinštalacije,

montaže vil, stanovanj, tovarniških poslopij vsaka montažna popravila, popravila motorjev najcenejše izvršuje Ilič & Tichy, Maribor, Slovenska ul. 16. Velika izbira svetilk, elektroblaga motorjev po konkurenčni ceni. XII

Spalne sobe,

politirane, najmoderneje, ugodno prodam. Mizarstvo Rudolf Kompara, Aleksandrova c. 48. 3106

Pozor!

Najcenejše vino! Liter Din 8.—, izbornostar vino in sladki Prošek, liter Din 20.—, Čafova ulica 7, kino Union.

Izposojevanje mask

v veliki izbiri v hotelu »Osterberger« v Ptujju samo 17. februarja 1931. 255

Lokal, prirejen za pisarno,

prilijčju, tik glavnega kolodvora oddam takoj v najem. Aleksandrova cesta 48. 183

Iščem

pridno, delavno in pošteno natakario. Nastop službe takoj. Naslov pove uprava »Večernika«. 309

Sobo in črkoslikanje,

vedno najnovejši vzorci na razpolago izvršuje poceni, hitro in okusno Franjo Ambrožič, Grajska ulica 3 za kavarno »Astoria«. X

Hitro popravilo ur,

ceneno in točno z 1—5letnim jamstvom pri tvrdki A. Stojec, Maribor, Jurčičeva ulica št. 8. Po stenske in stoječe ure se pride na dom. XVII

Kolesarji pozor!

Sezona za vožnjo s kolesi je končana. Sedaj je treba skrbeti za bližnjo pomlad. Pustite Vaša kolesa z malimi stroški čez zimo temeljito popraviti in kolo bo spomladi kakor novo. Kolo vzame popolnoma narazen, emajlira, ponikla, vse ležaje temeljito očisti, zbrusi ter na novo z najboljšo vazelinom namaže in zopet sestavi, tako, da ste za prihodnje leto s kolesom popolnoma preskrbljeni, največja specialna mehanična delavnica Justin Gustinčič, Maribor, Tattenbachova ul. 14, nasproti Narodnega doma. Shramba koles in motorjev čez zimo. Brezkonkurenčne cene. Točna in solidna postrežba!

Vabilo na domači ples

ki se bo vršil v četrtek, dne 5. februarja v gostilni Anderle

(Pri Lipi) v Radvanju. Vstop prost. Svira priljubljena Kuka-trio. Za dobro kuhinjo in izvrstno kapljico je preskrbljeno. Avtobus vozi izpod Velike kavarne ob pol 8. zvečer. — Za obilen obisk se priporočata A. in I. ANDERLE. Kdor bi pomotoma ne dobil vabila, naj smatra to kot vabilo. 325

Bukova drva

cepanice in okroglice dobavlja po vagonih najceneje: Lesna trgovina in industrija

Viktor Glaser, Ruše

Angleško in češko sukno

sukno za plašče

pralni baržun

lindener baržun

barhente

kakor tudi vsakovrstno manufakturno blago kupite najceneje pri xxxiv

Srečko Pihlar

Maribor, Gosposka ul. 5

Spomnite se CMD!

PRESELITVENO NAZNANILO!

Cenjenemu občinstvu in odjemalcem vljudno naznanjam, da sem preselil svojo trgovino z gumijem, tehničnim materijalom in avtomobili iz Slovenske ulice št. 12 v

Cankarjevo ulico št. 1

vogal Aleksandrove ceste, poleg trgovine I. N. Šoštarčič. Cenjene odjemalce vljudno prosim, da mi ohranijo še nadalje svojo naklonjenost. 280

Jos. Moravec